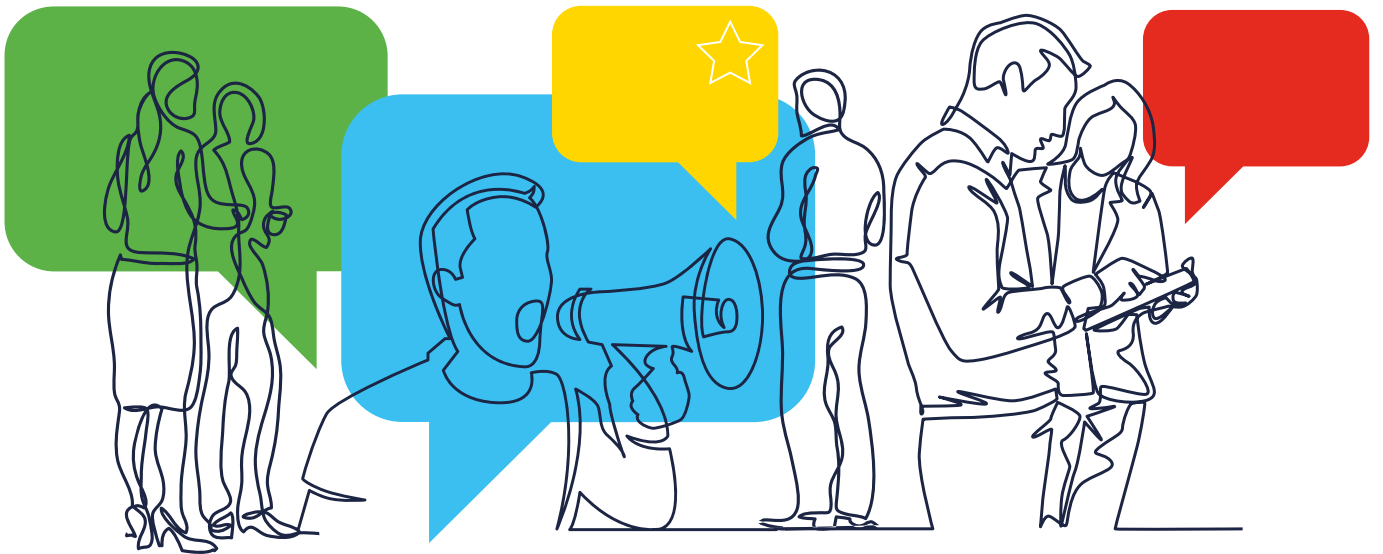

EU:N KANSALAISSALOITEFOORUMI

STOP VIVISECTION
(EI ELÄINKOKEILLE)

OPPIA JA OHJEITA – KESKUSTELE – MUUT KÄYTTÄJÄT –
NEUVONTAPALVELU

| SISÄLLYS

STOP VIVISECTION (EI ELÄINKOKEILLE)	3
Stop vivisection -kampanja	4
Stop vivisection -kampanjan vaikutukset	6

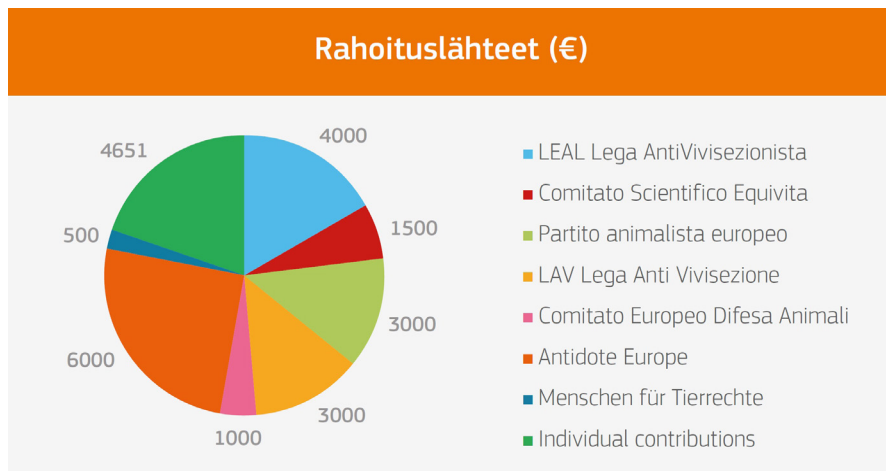
1

STOP VIVISECTION (EI ELÄINKOKEILLE)

Eläinkokeita vastustava Stop vivisection -kansalaisaloite rekisteröitiin 22.6.2012. Sen tavoitteena oli saada aikaan EU:n lainsäädäntökehys, jonka avulla eläinkokeet lopetettaisiin vaiheittain.

Aloitteella pyydettiin komissiota

- kumoamaan 22.9.2010 annettu direktiivi 2010/63/EU tieteellisiin tarkoituksiin käytettävien eläinten suojelusta
- esittämään uusi ehdotus säädökseksi, jolla tehdään ihmisen kannalta suoraan merkittävien tietojen käyttö pakolliseksi biolääketieteellisessä ja toksikologisessa tutkimuksessa.

Menestystekijät

- vapaaehtoisten laaja verkosto
- määrätietoinen tiedotuskampanja
- laajamittainen sosiaalisen median käyttö.

Euroopan komissio oli yhtä mieltä kansalaisaloitteen järjestäjien kanssa siitä, että eläinkokeista olisi vähitellen luovuttava. Komissio ei kuitenkaan pitänyt nk. eläinmalleja tieteellisten periaatteiden vastaisina. Komissio katsoi, että eläinkokeet eivät estä vaihtoehtoisten tutkimusmenetelmien kehittämistä, eikä se kumonnut direktiiviä 2010/63/EU, koska se ei estä kehitystä kohti eläinkokeiden täydellistä korvaamista.

Tämän aloitteen yhteydessä kansalaisaloitteen järjestäjien lisäksi ulkopuolisia asiantuntijoita pyydettiin ensimmäistä kertaa osallistumaan julkiseen kuulemistilaisuuteen, joka järjestettiin Euroopan parlamentissa.

2

Stop vivisection -kampanja

Valmistelu

Stop vivisection -kampanjaa tuki EU:n laajuisesti yli 250 eläintensuojeluryhmää, tieteellistä organisaatiota ja eläinkokeettomilla menetelmillä valmistettuja tuotteita myyvää yritystä.

Ennen aloitteen käynnistämistä perustettu ja kampanjan aikana kasvanut tehokas vapaaehtoisten verkosto oli keskeinen toimija miljoonan allekirjoituksen keräämisessä kansalaisaloitteelle. ”Kampanjan aikana saatujen uusien kontaktien ja voimaannuttavien kokemusten avulla näillä vapaaehtoisilla on valmiudet toimia samankaltaisissa kampanjoissa myös tulevaisuudessa.”

Kampanja on osoittanut, kuinka tärkeää on suunnitella kansalaisaloite hyvissä ajoin etukäteen.

Toteutus

Järjestäjät hankkivat kampanjalle näkyvyyttä pääasiassa sosiaalisen median kautta, mutta he hyödynsivät kuitenkin myös perinteisten tiedotusvälineiden tarjoamia mahdollisuuksia. Järjestäjät kertovat kampanjan saaneen huomattavan paljon tukea Italiassa järjestetyllä yksityisesti rahoitetulla televisiokampanjalla.

Allekirjoitusten kerääminen

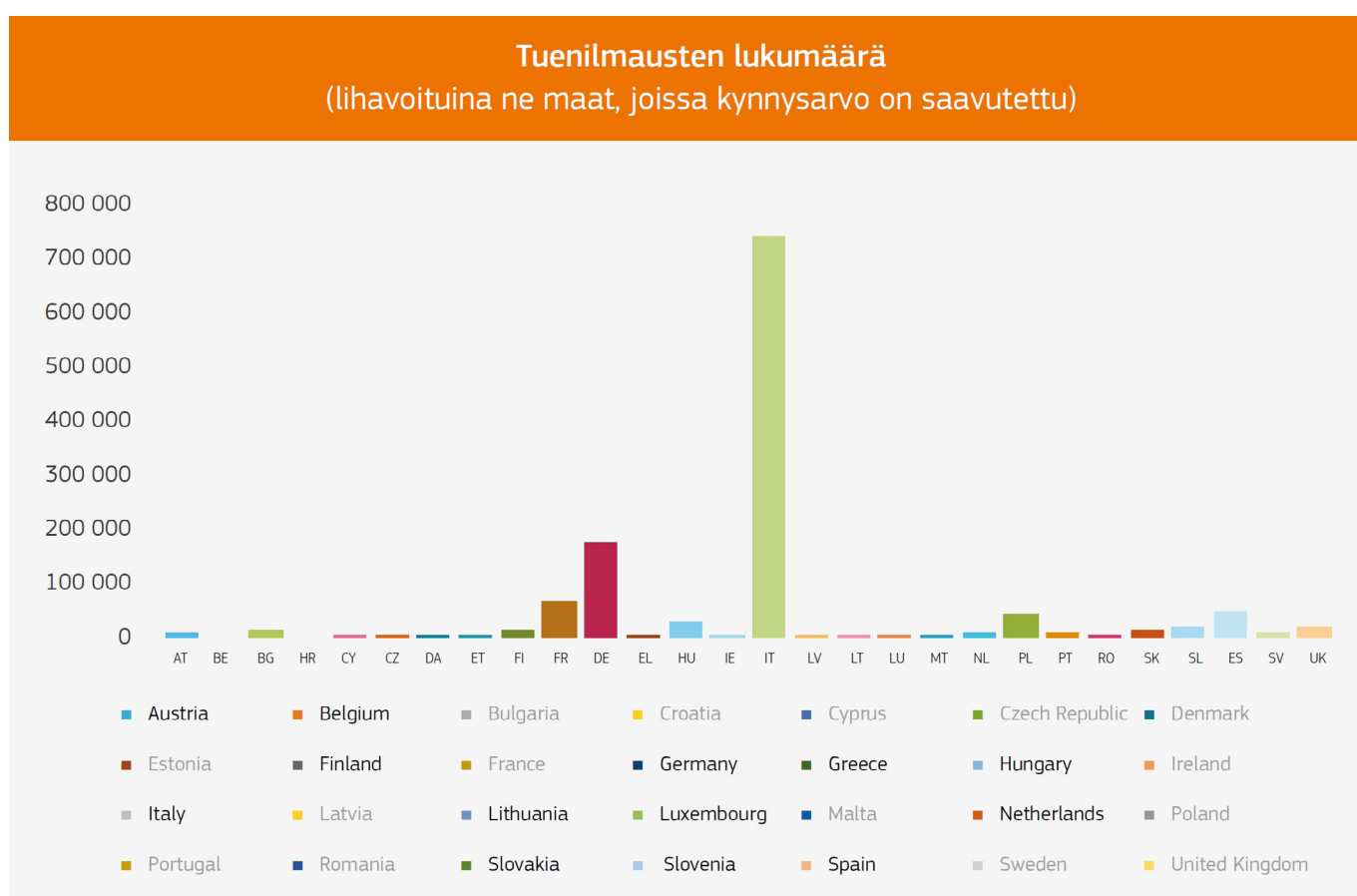
Tuenilmausten keruuta tehosti järjestäjien strategia, jossa keskityttiin yhteen maahan kerrallaan. Ensin järjestäjät loivat yhdessä maassa vahvoja verkostoja, joiden avulla kerättiin mahdollisimman monta allekirjoitusta. Tämän jälkeen pystyttiin siirtymään seuraavaan maahan. Kun ratkaiseva kannattajamäärä oli saavutettu, kampanja pystyttiin siirtämään seuraavaan maahan koordinoitusti.

Kampanjan toinen tärkeä näkökohta oli paikallisilta ja kansallisilta organisaatioilta saatu tuki – pelkästään EU:n tasolla toteutettu kampanja ei todennäköisesti olisi onnistunut yhtä hyvin. Järjestäjät kertovat kampanjan menestyksen riippuneen paikallistason kannattajien tuesta.

Aloitteen rajalliset varat asettivat tiettyjä haasteita allekirjoitusten keruujärjestelmän käyttöönotolle verkossa. Useampien kansalaisaloitteiden alkuvaiheen ongelmien ratkaisemiseksi Euroopan komissio tarjosi omia palvelimiaan järjestäjien sähköisten keruujärjestelmien käyttöön sekä antoi teknistä tukea ja koulutusta. Lisäksi komissio poikkeuksellisesti hyväksyi kaikki 1.11.2013 mennessä kerätyt tuenilmaukset (vaikka virallinen 12 kuukauden raja ylittyi), jos kansalaisaloite oli rekisteröity 31.10.2012 mennessä.

Lähes 60 prosenttia allekirjoituksista kerättiin verkossa ja vähän yli 40 prosenttia paperilomakkeilla.

Tuenilmausten tarkistus ja toimittaminen komissiolle

Aloite toimitettiin komissiolle 3.3.2015. Aloitteen mukana komissiolle luovutettiin 1 173 130 tuenilmauksen hyväksymistodistukset.

3

Stop vivisection -kampanjan vaikutukset

Kansalaisaloitteen käsittely komissiossa ja komission päätös

Kansalaisaloitteen järjestäjien ja komission edustajien kokous järjestettiin 11.5.2015. Komissiota edustivat Euroopan komission varapuheenjohtaja Jyrki Katainen sekä ympäristöasioiden pääosaston pääjohtaja. Samana päivänä järjestäjät esittelivät aloitteensa myös julkisessa kuulemistilaisuudessa Euroopan parlamentissa.

Komissio sitoutui tiedonannossaan (ks. lehdistötiedote) 3.6.2015 useisiin jatkotoimiin:

- edistetään 3R-periaatteen ("Replace, Reduce, Refine" eli eläinkokeiden korvaaminen, koe-eläinten määrän vähentäminen ja eläinkokeiden parantaminen) noudattamista tietoa jakamalla
- tuetaan uusien vaihtoehtoisten menetelmien kehittämistä, hyväksymistä ja käyttöönottoa
- valvotaan 3R-periaatteen noudattamista ja yhdenmukaistetaan siihen liittyvää alakohtaista lainsäädäntöä
- käydään vuoropuhelua tiedeyhteisön kanssa.

Viimeiseen kohtaan liittyen komissio järjesti Brysselissä 6.-7.12.2016 tieteellisen konferenssin, jossa keskusteltiin eläinkokeiden vaihtoehtoista. Samaan aikaan komissio raportoi jatkotoimien edistymisestä (ks. raportti).

Lisätietoa jatkotoimista on kansalaisaloitesivustolla.

Järjestäjien mukaan komission vastaus aloitteeseen ei vastannut heidän odotuksiaan.

Jatkotoimet

Kampanjan aikana luotujen tiedotuskanavien (esim. verkkosivusto ja sosiaalisen median kanavat) avulla järjestäjät pystyivät myös jakamaan tietoa kampanjan tuloksista.

Eläinkokeiden kieltämiseen tähtäävä työ ei loppunut kansalaisaloitekampanjan päätyttyä: aloitteen järjestäjät kertovat joidenkin mukana olleiden organisaatioiden tekevän edelleen aiheeseen liittyvää yhteistyötä. Aloitekampanjan aikana luodut verkostot ja synergiat eivät katoa kampanjan jälkeen, vaan voivat päinvastoin kasvaa vieläkin suuremmiksi.

Opetukset

- Kansalaisaloitteen järjestäjien näkökulmasta kampanja kehitti vapaaehtoisten kansalaistaitoja ja kansainvälisiä yhteyksiä sekä vahvisti kaikkien kampanjaan osallistuneiden eurooppalaista identiteettiä. Tällaisia taitoja oppineiden ihmisten merkitys oli järjestäjien mukaan kampanjan kannalta erittäin suuri.
- Verkkokeruujärjestelmän aiheuttamista ongelmista huolimatta järjestäjät kokivat, että tuenilmausten keruu verkossa oli ratkaisevan tärkeää, jotta aloitteelle saatiin miljoona allekirjoitusta.
- Järjestäjät katsovat, että onnistuneella aloitteella on vain yksi looginen päätös: lainsäädäntömuutokset. Vaikka halutut lainsäädäntömuutokset eivät aina toteudu, hyvin organisoitu eurooppalainen kansalaisaloite lisää suuren yleisön tietoisuutta ja edistää poliittisia muutoksia.
- Yksityisesti rahoitettu televisiokampanja oli olennainen osa kampanjaa. Järjestäjät uskovat, että tarvittavia miljoonaa allekirjoitusta ei olisi saatu ilman sitä.

Vinkkejä tuleville kansalaisaloitteiden järjestäjille

- Vapaaehtoiset ovat kaikista tärkein ja tehokkain apu – turvaudu heihin!
- Käytä verkkoviestintävälineitä ja sosiaalista mediaa kampanjan aikana.
- Tiedota allekirjoitusten keruun tilanteesta säännöllisesti vapaaehtoistyöntekijöille – se lisää motivaatiota.
- Hyödynnä kumppaneiden henkilökohtaisia kontakteja ja verkostoja: ne ovat keskeisiä aloitteen onnistumisen kannalta.
- Keskity maihin, joissa on vahvoja yhteistyökumppaneita, jotta allekirjoitusten maakohtainen vähimmäismäärä varmasti ylittyy.

